SPRAWDZIAN · WOS

Sprawdzian ze społeczeństw i socjalizacji

Grupa B

WOS: socjalizacja, normy i kontrola społeczna, typy społeczeństw

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 25

10 zadań, 25 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Pojęcie „grupy odniesienia" (reference group) oznacza w socjologii:

(A) grupę, do której jednostka należy od urodzenia ze względu na więzi krwi, np. rodzinę pochodzenia lub ród
(B) grupę, która przydziela role i odpowiedzialności nowo przybyłym członkom w procesie socjalizacji
(C) grupę badaczy społecznych stanowiącą punkt odniesienia w analizach naukowych i badaniach sondażowych
(D) grupę, do której standardów i wartości jednostka porównuje swoje zachowanie, nawet gdy do niej nie należy

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Proces, w toku którego dziecko przyswaja podstawowe normy, wartości i wzory zachowań w rodzinie, nazywamy:

(A) socjalizacją wtórną
(B) resocjalizacją
(C) socjalizacją pierwotną
(D) desocjalizacją

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–4 pkt)

Dopasuj badacza do koncepcji związanej z procesem socjalizacji, którą sformułował.

1. Charles Cooley	…	A. twórca pojęcia faktu społecznego jako zjawiska zewnętrznego wobec jednostki i wywierającego na nią przymus
2. George Herbert Mead	…	B. autor koncepcji „jaźni odzwierciedlonej" — obrazu siebie kształtowanego przez to, jak widzą nas inni
3. Peter Berger i Thomas Luckmann	…	C. autor koncepcji „uogólnionego innego", wyjaśniającej internalizację norm i oczekiwań społeczeństwa przez jednostkę
4. Émile Durkheim	…	D. autorzy koncepcji społecznego tworzenia (konstruowania) rzeczywistości

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 4. (0–4 pkt)

Dopasuj rodzaj socjalizacji/resocjalizacji do jego charakterystyki.

1. socjalizacja pierwotna	…	A. utrata lub osłabienie wcześniej przyswojonych norm i wzorców społecznych, np. w wyniku długotrwałej izolacji
2. socjalizacja wtórna	…	B. proces ponownego wdrażania jednostki do norm społecznych, zwykle po ich wcześniejszym naruszeniu
3. resocjalizacja	…	C. zachodzi po ukształtowaniu podstawowej tożsamości, dotyczy przystosowania do nowych, wyspecjalizowanych ról i instytucji
4. desocjalizacja	…	D. zachodzi we wczesnym dzieciństwie, głównie w rodzinie, kształtuje podstawową tożsamość jednostki

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Kontrola społeczna to mechanizm, dzięki któremu (1) _____ członków społeczeństwa są regulowane przez zewnętrzne naciski lub wewnętrzne przekonania. Wyróżniamy kontrolę formalną — opartą na sankcjach przewidzianych przez prawo i (2) _____ — oraz kontrolę nieformalną, opierającą się na opiniach grupy i społecznej (3) _____.

(1) mody / zachowania / dochody
(2) grupy sąsiedzkie / instytucje państwowe / obyczaje lokalne
(3) aprobacie lub dezaprobacie / władzy fiskalnej / normy prawne

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Socjalizacja to proces, w którym jednostka (1) _____ wartości, normy i wzorce zachowań przyjęte w danym społeczeństwie. Wyróżniamy socjalizację (2) _____ — zachodzącą głównie w rodzinie — i socjalizację wtórną, która odbywa się w szkole, grupach (3) _____ i mediach.

(1) tworzy / odrzuca / przyswaja
(2) formalną / pierwotną / instytucjonalną
(3) statystycznych / rówieśniczych / parlamentarnych

Zadanie 7. (0–2 pkt)

Wyjaśnij pojęcie „konflikt ról społecznych” i podaj jeden przykład.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Wyjaśnij różnicę między formalną a nieformalną kontrolą społeczną i podaj po jednym przykładzie każdej z nich.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Podaj dwie funkcje, jakie pełni grupa rówieśnicza w procesie socjalizacji nastolatka.

Zadanie 10. (0–3 pkt)

Wyjaśnij pojęcie 'rola społeczna'. Podaj dwa różne przykłady konfliktu ról, z jakimi może zetknąć się dorosła osoba pracująca zawodowo i posiadająca rodzinę.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/wos/spoleczenstwa-i-socjalizacja